

Geachte leden van de Vaste commissie,

Op woensdag 7 oktober vergadert u over de gevolgen van het coronavirus voor het mbo, hbo en wo. Afgelopen week hebben wij een vragenlijst uitgezet onder onze leden uit de voornoemde sectoren. De belangrijkste uitkomsten delen wij in deze brief met u.

Coronacrisis trekt zware wissel op onderwijspersoneel

Uit de vragenlijst blijkt dat het verzorgen van digitaal onderwijs fors meer energie vergt. Men ervaart meer stress, meer werkdruk en werkt ook meer uren. Tegelijkertijd geeft iets minder dan de helft van het personeel aan dat de gevoelde collegialiteit is afgenomen. Hetzelfde geldt voor de ervaren veiligheid. De resultaten zijn verontrustend, temeer omdat er ook voor de coronacrisis al veel werd overgewerkt.

Een meerderheid van het personeel in het mbo werkt inmiddels deels vanuit de instelling, terwijl het overgrote deel van het hbo en wo personeel vanuit huis werkt. Deze situatie sluit aan bij de wensen van het personeel. In absolute getallen zijn er relatief weinig problemen met thuiswerken. In de open vraag geeft een deel van het personeel aan fysieke problemen te hebben door het vele beeldschermwerk. Ook geeft een behoorlijk deel van de leden hier aan het psychisch niet lang meer vol te houden.

De kwaliteit van onderwijs is verder onder druk komen te staan

Digitaal onderwijs lijdt volgens vrijwel alle docenten tot groot kwaliteitsverlies. Dit verlies aan kwaliteit kan volgens hen worden beperkt door schaalverkleining. In kleinere groepen is de interactie tussen docent en student beter gewaarborgd. Het voorbereiden van online onderwijs kost daarbij meer tijd dan het voorbereiden van fysiek onderwijs.

Over de kwaliteitszorg zijn de sectoren eensgezind. Voorlopig rustig aan met visitaties en studentevaluaties. De inzet van *mystery guests* die de kwaliteit van het digitale onderwijs moeten beoordelen is onbespreekbaar. Hier spreekt onterecht wantrouwen uit.

Mate van naleving RIVM-maatregelen verschil per sector

De richtlijnen van het RIVM worden wisselend nageleefd. We zien duidelijke verschillen tussen het mbo, hbo en wo. In het mbo geeft een aanzienlijk deel van de docenten aan dat de RIVM-maatregelen onvoldoende worden nageleefd, terwijl dit in het wo nauwelijks het geval is. Het hbo heeft een tussenpositie. Dit verschil is naar alle waarschijnlijkheid terug te voeren op de aanwezigheid van studenten en de mate waarin er wordt thuisgewerkt. Met name voor studenten is de anderhalve meter afstand ingewikkeld.

De AOb ziet graag dat er op de volgende punten actie wordt ondernomen:

1. Scherpere keuzes en uitbreiden van personeelscapaciteit

De AOb maakt zich grote zorgen over het gebrek aan perspectief op een werkbare situatie en de onderwijskwaliteit. Sinds de uitbraak van het coronavirus levert het onderwijs een continue topprestatie. De sprint die is ingezet kan niet nog maanden aanhouden. Het voortduren van de huidige situatie vraagt om scherpere prioritering en extra personeel. Bij het afwegen van wat een opleiding wel of niet kan doen moet de werkdruk van het personeel en de onderwijskwaliteit steeds zwaar worden meegewogen.

In het verlengde hiervan moet er een pas op de plaats worden gemaakt wat betreft het afnemen van studentevaluaties en visitaties. Leraren doen alles wat binnen hun mogelijkheden ligt om onder de huidige omstandigheden zo goed onderwijs te verzorgen.

2. Striktere naleving van RIVM-maatregelen op instellingen

De AOb vindt het van belang dat de RIVM-maatregelen op alle instellingen nauwgezet worden opgevolgd. Instellingen waar de maatregelen structureel onvoldoende worden nageleefd, moeten hier door de minister op aangesproken worden. Fysieke aanwezigheid moet voor alle studenten, docenten en ander personeel zo veilig mogelijk zijn.

3. Monitoren van psychosociale klachten

Sinds maart ontvangt de AOb diverse signalen die duiden op een toename van psychosociale problemen onder docenten en onderzoekers. Om zicht te krijgen op deze zorgelijke ontwikkeling vinden wij het van belang dat minister dit actief gaat monitoren. Indien de cijfers daar aanleiding toe geven, zijn passende maatregelen gewenst.

Wij hopen dat u bovenstaande punten meeneemt in het debat met de minister. Uiteraard zijn wij altijd bereid om de brief nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Douwe van der Zweep
Dagelijks bestuurder hoger onderwijs

Tamar van Gelder
Dagelijks bestuurder middelbaar beroepsonderwijs